

Sammanfattning från regionfullmäktige den 16–17 november

Här är en sammanfattning av några av de beslut som regionfullmäktige fattade vid sitt sammanträde den 16–17 november. Samtliga beslut finns sedan att ta del av i det justerade sammanträdesprotokollet.

För protokoll samt tillhörande handlingar till ärendena, se:

<https://meetingsplus.vll.se/committees/regionfullmaktige/mote-2021-11-16>

Protokollet publiceras några dagar efter sammanträdet

9. Revisorernas information till regionfullmäktige

Bert Öhlund, vice ordförande för revisorerna, höll i informationen till fullmäktige. Han inledde granskningen av delårsrapporten. Revisorerna konstaterar att räkenskaperna är rättvisande. Regionen har en väl fungerande bokslutsprocess. Det är både bra och viktigt att räkenskaperna är rätt. Även tidigare år har vi konstaterat att räkenskaperna är rätt. Regionen har även ett mycket bra ekonomiskt resultat. På sista raden ett överskott med nästan 870 miljoner kronor. Regionen har inte tidigare haft ett så bra resultat, även om det till stor del beror på stora statsbidrag och bra resultat på börsen

Revisorerna påpekar att pandemin har medfört att det är väldigt svårt att analysera det faktiska läget i regionen. Allt har förändrats i jämförelse med tidigare år. Vården har påverkats kostnaderna har påverkats och intäkterna har påverkats. Regionen kan inte förvänta sig att statsbidragen blir lika höga kommande år.

Revisorerna är oroliga över att åtgärder inte varit möjliga att genomföra under pandemin. Regionen har ett strukturellt underskott. Det kommer att krävas stora ansträngningar för att klara både hälso- och sjukvården och ekonomin.

Redovisningen av resultaten för verksamhetsmålen är svag anser revisorerna. För många verksamhetsmål saknas underlag. Det är därför inte möjligt att bedöma resultaten för verksamhetsmålen.

Revisorerna har fått information om att styrelsen och nämnder inför 2022 har arbetat med att se över sina mål så att det blir bättre. Revisorerna hoppas att det blir steg i rätt riktning. Revisorerna återkommer med bedömningar om detta arbete i nästa års granskning.

Avslutningsvis informerades om den granskning revisorerna genomfört av kontokort. Den handlar om de 23 kontokort som används inom den regionala utvecklingsförvaltningen. Det saknades kvitton för 40 % av inköpen. Efter krav på komplettering saknades kvitton för 24 % av inköpen, bland annat en större faktura på 54 000 kronor för 28 inköp.

Revisorerna konstaterar att kontrollerna inte har fungerat. Det har funnits systemfel som regionala utvecklingsnämnden borde ha uppmärksammat. Positivt är att nämnden efter granskningen gett i uppdrag till utvecklingsdirektören att rätta till bristerna. Revisionen kommer noggrant att följa vilka åtgärder som vidtas. Revisorerna vill också ha en redogörelse från nämnden om hur pengarna har använts. Revisorerna kommer sedan bedöma om det redan till våren ska göras ytterligare granskningar.

12. Kostnadsfri pneumokockvaccination till personer från 65 och äldre samt till riskgrupper

Pneumokocksjukdomar är vanligast hos små barn och äldre vuxna. Det är också tydligt att individer med vissa kroniska sjukdomar samt individer med kraftigt nedsatt immunförsvar, löper en ökad risk att drabbas av livshotande sjukdom till följd av pneumokocksjukdom. Risken för invasiv pneumokocksjukdom, där bakterien till exempel hittas i ryggmärgsvätska eller blod, ökar kraftigt med stigande ålder.

Pneumokocksjukdom är en stor börda de drabbade personerna, för sjukvården och för samhället.

Med en åldrande befolkning med ett ökande vårdbehov kan en förbättrad vaccinationstäckning vara en väg att gå för att minska belastningen på sjukvården men även för att minska mänskligt lidande och död.

I Sverige ligger frågan sedan en tid hos regeringen där man utreder om ett nationellt särskilt vaccinationsprogram för pneumokocker till riskgrupper ska införas.

Folkhälsomyndigheten (FoHM) har rekommenderat ett särskilt nationellt program för vaccination mot pneumokocker från 75 års ålder där åldersgränsen är beräknad med hälsoekonomiska metoder.

Vaccinationer inom ramen för nationella program ska erbjudas kostnadsfritt av regioner och kommuner och staten står för kostnaden. En majoritet av landets regioner erbjuder redan idag gratis pneumokockvaccin på regionernas bekostnad från 65 års ålder vilket också är åldersgränsen för riskgrupp enligt Folkhälsomyndigheten.

Regionfullmäktige har beslutat om att införa av kostnadsfri pneumokockvaccination i Region Västerbotten till personer 65 år och äldre samt till övriga riskgrupper enligt Folkhälsomyndighetens rekommendation.

I väntan på regeringens beslut om att vaccinationen ska ingå i nationellt vaccinationsprogram ska det finansieras av Region Västerbotten.

32. Utökning av investeringsramen 2022–2023 för investering av fastighetsmodul för labverksamhet

Situationen inom Lab-medicins kliniska del och forskning har under flera år bedrivits i en miljö som inte varit anpassad för uppdraget. Lokalerna är gamla och funktionen bygger på planerade arbetsätt från 60-talet. Det finns arbetsmiljöproblem som har ökat under de senaste åren.

Genom en ny lab-modul kan man snabbt erbjuda moderna och funktionella lokaler för forskning inklusive ett högrisk-lab. Samtidigt frigörs utrymme i befintliga lokaler för att klara de akuta problemen för Regionens lab-verksamhet.

En ny lab-modul skapar tid för en planering av en långsiktig modern labfunktion som säkerställer en framtidssäkrad, rationell och effektiv analysverksamhet samt forskning och utbildning tillsammans med Umeå universitet.

Investeringsutgiften, som beräknas uppgå till 44 miljoner kronor, finns inte med i nuvarande plan. Bedömningen är att det inte är möjligt att omprioritera i befintlig plan utan att genomförandet

kräver en utökad investeringsram för åren 2022 och 2023. Förslag till hyresavtal med Umeå Universitet innebär att investeringen inte medför någon ökad driftkostnad för regionen.

Beslut om investeringen av fastighetsmodulen tas vid regionstyrelsens sammanträde i december 2021.

Regionfullmäktige har beslutat att utöka investeringsramen år 2022 med 22 miljoner kronor till totalt 939 miljoner kronor.

Resterande del av investeringsutgiften på 22 miljoner kronor tas med i beredning inför beslut om investeringsram i regionplanen för år 2023.

14. Beslut om nya zoner och taxor för tätortstrafiken i Skellefteå

Skellefteå buss AB har utrett och tagit fram förslag på ny zonindelning och nya taxor för lokaltrafiken i Skellefteå kommun. Åtgärderna ska bidra till att resandet med kollektivtrafik ska fördubblas till 2030.

Jämfört med andra trafikföretag i norra regionerna så är Skellefteå buss det enda företag som har zonindelning. Det finns också väldigt många sätt att köpa biljetter på, särskilt enkelbiljetter, vilket innebär svårigheter för resenären att välja biljetter och för chauffören att prissätta på rätt sätt. Skellefteå buss har också fler tidsmässigt "korta" biljetter medan de övriga orternas tätortstrafik har fler biljetter som räcker en längre tid.

Tre stora trender påverkar resandet idag och i framtiden; pandemier, miljön och Skellefteås utveckling. För att skapa bättre förutsättningar till sömlöst resande i regionen bör prisprodukterna göras liknande som städer i norr.

Regionfullmäktige har beslutat att anta den förändrade zon- och taxestruktur i Skellefteå tätortstrafik genom att

- införa en zon för hela stadstrafiken
- införa ny enhetlig taxa i enlighet med Umeå stadstrafik
- Införa ny taxa i samband med att ny mobil applikation för resenärerna är upphandlad och installerad som planeras till 2022 kvartal 3
- Tidigare beslut om olika taxor upphör att gälla för stadstrafiken i Skellefteå utom för hockeybussarna

20. Höjning av högkostnadsskyddsbelopp för vårdavgifter inom öppen vård och slutna vård från och med den 1 januari 2022

Från och med den 1 januari 2022 höjs högkostnadsskyddet för öppen vård från 1150 till 1 200 kronor och för slutna vård från 100 kr till 110 kr per vård dag.

Bakgrunden till dessa höjningar är att regeringen har fastställt prisbasbeloppet till 48 300 kr för år 2022.

Högekostnadsskyddet för öppen vård är den högsta avgift för vårdavgifter inom den öppna hälso- och sjukvården, för avgifter för vissa förbrukningsartiklar och för avgifter för sådan tandvård som avses i Tandvårdslagen, som får tas ut under en tolv månadersperiod.

Högekostnadsskyddet för sluten vård är den högsta avgift som får tas ut per vård dag inom sluten vård.

Regionfullmäktige har beslutat:

Från och med den 1 januari 2022 höjs högekostnadsskyddet för öppen vård från 1150 kr till 1 200 kronor och för sluten vård från 100 kr till 110 kr per vård dag.

Region Västerbotten ska fortsättningsvis följa de högsta avgifterna för högekostnadsskydd som regleras i hälso- och sjukvårdslagen.

21. Tandvårdstaxor 2022

Ett förslag till tandvårdstaxa för perioden 15 januari 2022 till och med 14 januari 2023 har tagits fram. Taxorna för allmäntandvård och specialisttandvård föreslås uppräknas med landstingsprisindex, LPIK, som för 2022 är beräknad till 2,5 %. Årets uppräknings av TLV:s referenspriser beräknas i medel ge en höjning på 1,5 % för både allmäntandvård och specialisttandvård. Detta innebär att tandvårdstaxan för allmäntandvården kommer att ligga 1 % över de av TLV fastställda referenspriser för 2022 och tandvårdstaxan för specialisttandvården 11 % över referenspriset för specialisttandvård (10 % 2021). Ett fåtal utvalda åtgärder ligger utöver denna nivå, vilket är i enlighet med beslut från föregående år.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar:

Upprättat förslag till tandvårdstaxa fastställs att gälla för Folkvandvården Västerbotten under tiden 15 januari 2022 till och med 14 januari 2023.

Den interna taxan som reglerar åtaganden mellan regioner justeras enligt upprättat förslag. Ändringar görs från och med den 15 januari 2022.

Ersättning för munhälsobedömning justeras 1 januari 2022 enligt upprättat förslag.

22. Hälso- och sjukvårdsnämndens återkoppling till regionfullmäktige om arbetet med omställningsplanen

Hälso- och sjukvårdsnämnden har i samband med att nämnden fastställde delårsrapport uppmärksammat regionfullmäktige på att man inte klarar uppdraget inom angivna ramar men att ytterligare åtgärder, utöver omställningsplanen, bedöms inte vara möjliga under rådande pandemi.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har rapporterat till regionfullmäktige om vilka kortsiktiga och långsiktiga åtgärder som nämnden gör för att nå en budget i balans.

Vid regionstyrelsens beredning av återrapporten till fullmäktige konstaterades att förvaltningen upprättat en riktlinje och process för fördelning av riktade statsbidrag som ska antas av regionstyrelsen den 26 oktober. Riktlinjen kommer påverka nämndens resultat då medel kommer fördelas till nämnden.

Mot bakgrund av detta har regionstyrelsen kompletterat nämndens återrapport.

Regionfullmäktige har beslutat att godkänna återrapporten.

23. Deltagande på distans vid nämndsmöten

Då coronapandemin drabbade Sverige tog regionfullmäktige ett beslut om att medge styrelser, nämnder och fullmäktige att sammanträda på distans, beslutet gäller fram till den 31 december 2021.

Med de erfarenheter och förutsättningar som nu finns aktualiseras frågan på nytt om att, även efter pandemin, medge att nämnder får sammanträda på distans.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att nämnde ska tillåtas sammanträda på distans och att nämnden själv får besluta om formerna för detta. Kommunallagens krav ska naturligtvis följas.

Förslaget omfattar inte regionfullmäktige utan endast styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar.

Regionfullmäktige har beslutat:

Styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar medges sammanträda på distans. Styrelser, nämnder och beredningar beslutar själva om formerna för distansdeltagandet. Beslutet gäller från den 1 januari 2022.

24. Region Västerbottens delårsrapport per augusti 2021

Delårsrapport per augusti 2021 är regionstyrelsens andra uppföljningsrapport för året till regionfullmäktige.

Årets åtta månader har präglats av den pågående pandemin och den är fortsatt märkbar i verksamhet och i samhälle. Hälso- och sjukvården står i första linjen för att hantera pandemins effekter på människors hälsa. Det har inneburit omställning och prioriteringar för att upprätthålla vård i sin helhet men även positiv utveckling inom flera områden.

Den nödvändiga omställningen har fortsatt varit beroende av effektiv samordning, flexibilitet och uthållighet. Stora delar av länets befolkning har inlett eller slutfört vaccineringsen. Andra bärande delar av samhället drabbas mycket kraftigt av pandemins övriga effekter. Trots detta består utvecklingen och tillväxten i Västerbotten. För att kunna fånga upp och mildra pandemins negativa effekter på företagen och kultursektorn i Västerbotten har det regionala utvecklingsarbetet ställts om.

Verksamhetens resultat för årets två första tertial är positivt med 356 miljoner kronor. Under samma period avviker verksamhetens resultat mot budget negativt med 43 miljoner kronor. I redovisat utfall finns en jämförelsestörande post om 326 miljoner kronor avseende ökning av pensionsskulden med hänsyn till ändrade livslängdsantaganden. Hela kostnaden för omräkningen av pensionsskulden är tagen i bokslutet per april.

Periodens resultat som utöver verksamhetens resultat inkluderar finansiella poster uppgår till 1 024 miljoner kronor. För samma period avviker resultatet mot budget positivt med 642 miljoner kronor. Den positiva budgetavvikelsen på finansnettot är 684 miljoner kronor och består till största delen av realiserade vinster.

Regionens årsplan 2021 för en hållbar ekonomi är på 175 miljoner kronor och efter åtta månader är den rapporterade effekten 94 miljoner kronor av planen på 117 miljoner kronor vilket motsvarar en effekt på 88 procent.

Helårsprognosen för resultat inklusive finansnetto är +869 miljoner kronor det ger en positiv avvikelse mot budget på +711 miljoner kronor. Tre stora förklaringsposter till den prognostiserade positiva budgetavvikelse är; de negativa ekonomiska effekterna av pandemin mer än väl kompenseras av andra kostnadsminskningar, riktade statsbidrag och övriga statliga pandemiersättningar men även ett positivt utfall för skatteintäkter och statsbidrag och därutöver också av ett starkt finansnetto som beror av den återhämtning som skett på börsen. Dessa tre poster kompenserar för den negativa engångsposten på grund av förändrad pensionskuldberäkning.

Regionfullmäktige har beslutat att godkänna delårsrapport per augusti 2021.

28. Motion om att satsa på undersköterskeyrket

Marianne Normark (L) med flera skriver i en motion till regionfullmäktige att antalet undersköterskor kraftigt har minskat de senaste 20 åren i regionerna och att det skett en ökning i kommunerna. De närmaste åren kommer ca 25 000 undersköterskor att behöva rekryteras inom sjukvården i Sverige, även många i Västerbotten. Motionärerna föreslår att Region Västerbotten tar initiativ för att skapa specialistutbildningar för undersköterskor.

Av motionssvaret framgår att vård- och omsorgsutbildningen blir nationellt reglerad från sista juni 2021 på både gymnasie- och vuxenutbildningsnivå. Det innebär att grundutbildningen kommer att säkras för samtliga branscher inom psykiatri, funktionshinder, äldreomsorg och hälso- och sjukvård. Det finns i nuläget inget behov av att initiera ytterligare utbildningar utöver de som redan genomförs.

Regionfullmäktige har beslutat att motionen anses besvarad.

29. Motion om psykiatriambulans för att avstigmatisera psykisk ohälsa

Liberalerna föreslår i en motion till regionfullmäktige att det införs ett försök med psykiatriambulans i Region Västerbotten.

Syftet med psykiatriambulansen är att från början kunna ge patienter med akut psykisk sjukdom omhändertagande från vården. Tidigare har personer med förvirring, svår oro eller i värsta fall akut självmordsrisk vanligtvis hämtats av polisen. Behovet av en psykiatriambulans blir mer och mer aktuell eftersom den psykiska ohälsan ökar bland befolkningen.

Av motionssvaret framgår att det finns svårigheter i tillskapandet av en Psykiatriambulans. Det gäller till exempel kostnader, bemanning, sysslor när personalen inte är aktiva i ambulansen, avstånd i länet med mera. Den stora utmaningen ambulanssjukvården i Västerbotten har, är att ge likvärdig vård till alla medborgare trots de långa avstånden. Lösningar som passar tätbefolkade områden, passar inte nödvändigtvis Region Västerbotten. En dedikerad ambulans är förmodligen inte det mest effektiva sättet att täcka hela Västerbotten och nå de patienterna som är i akut psykiatriskt stöd.

Regionfullmäktige har beslutat att motionen anses besvarad

30. Motion om stärkt civilsamhälle

Kristdemokraterna har lämnat in en motion till regionfullmäktige där man lyfter civilsamhället som en viktig strategisk resurs i det gemensamma samhällsbygget. KD vill att regionfullmäktige ger i uppdrag till regionala utvecklingsnämnden att dels utse en civilsamhällsstrateg, dels att stärka regionens samverkan med och stödet till civilsamhället och de idéburna aktörerna inom regionen.

Motionsyttrandet finns att läsa här, se ärende 30:

<https://meetingsplus.vll.se/committees/regionfullmaktige/mote-2021-11-16>

Regionfullmäktige har beslutat att motionen anses besvarad.

31. Motion om att söka kompetens i hela Västerbotten

Centerpartiet föreslår i en motion till regionfullmäktige att vidrekrytering till arbeten som inte kräver att det utförs vid en specifik ort, ska annonsering som håller anställningsort öppen alltid övervägas. Vid anställning görs överenskommelse om anställningsort inom Västerbotten. att vid annonsering till arbete med öppen anställningsort ska möjligheten att utföra arbetet på distans från valfri plats inom regionen framhållas

I motionssvaret står bland annat att regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden fått ett riktat uppdrag från regionfullmäktige att under 2022 utreda möjlighörandet av en ökad lokalisering av tjänster till länets inlandskommuner i syfte att stärka den regionala närvaron.

Regionfullmäktige har beslutat att motionen anses besvarad.

32. Motion om att införa en visselblåsarfunktion

Nicklas Sandström (M) föreslår i en motion till regionfullmäktige att Region Västerbotten ska införa en visselblåsarfunktion.

Av motionssvaret framgår att regeringen beslutat om en lagrådsremiss för genomförandet av EU-direktivet om visselblåsning.

Lagstiftningen träder i kraft under 2021. Med anledning av detta har regionstyrelsen gett i uppdrag till regiondirektören att utveckla hur en visselblåsarfunktion som svarar mot lagens krav kan utformas i Region Västerbotten.

Regionfullmäktige har beslutat att motionen anses besvarad.

33. Motion om jämställda Löner

Centerpartiet föreslår i en motion till regionfullmäktige:

- Att regionen ska sätta mål om att senast 2030 nå lika lön för likvärdigt arbete för regionens personal
- Att man regelbundet (minst en gång per mandatperiod) utvärderar hur regionen ligger till när det gäller lika lön för likvärdigt arbete där regionens löner jämförs med löner inom hela arbetsmarknaden

- Att man regelbundet (minst en gång per år) utvärderar hur stor andel av regionens personal inom olika yrken känner sig tvungna att gå ner i arbetstid för att orka

Av motionssvaret framgår att Region Västerbotten bedriver en aktiv lönepolitik och analyserar årligen hur nuvarande lönestruktur ser ut och utifrån den analysen bedöms eventuella behov av åtgärder för att nå önskvärd struktur. En löneöversyn har genomförts under 2020.

Regionfullmäktige har beslutat att motionen anses besvarad.

34. Motion om införande av allmän screening av kolorektal cancer

Thommy Bäckström (L) föreslår i en motion till regionfullmäktige att regionen inför allmän

screening av kolorektalcancer. Det är den tredje vanligaste cancerformen i Sverige och drabbar främst äldre människor. En tidig upptäckt skulle innebära godare chansen att överleva kolorektal cancer. Motionären yrkar att Region Västerbotten planerar för en allmän screening av kolorektal cancer för både män och kvinnor, syftande till start senast år 2023.

Av motionssvaret framgår att nationell screening för tjock- och ändtarmscancer påbörjas under 2021 i region Dalarna, Skåne, Örebro, Östergötland och Norrbotten. Under 2022 kommer fler regioner att ingå och under 2023 beräknas samtliga svenska regioner ingå. Preliminärt kommer Jämtland/Härjedalen och Västernorrland att starta under 2022 och Västerbotten under våren 2023.

Koloskopi utförs idag i Umeå, Lycksele och Skellefteå och dessa enheter kommer att utföra koloskopi på personer med blod i avföring som identifierats i screeningprogrammet. Det är förnärvarande kö till koloskopiundersökning Umeå. Medel har avsatts för utökad koloskopiverksamhet i syfte att minimera köer och tillskapa tillräcklig kapacitet vid införande av screening för tjock- och ändtarmscancer i Västerbotten.

Regionfullmäktige har beslutat att motionen anses besvarad.

36. Motion om länets folkhögskolor

Kristdemokraterna föreslår i en motion till regionfullmäktige att regionen avslutar sitt engagemang i Storumans och Vindelns folkhögskoleverksamhet och att lokalerna ska säljas.

Av motionssvaret framgår bland annat att regionen ur ett ekonomiskt och demokratiskt perspektiv bör behålla folkhögskolorna.

Regionfullmäktige har beslutat att avslå motionen.

Fler ärenden som behandlades under mötet:

11. Fullmäktigeberedningarnas rapporter 2021
15. Förändrat ägande för Norrtåg AB
16. Planeringsförutsättningar för kollektivtrafiken 2023–2025
17. Ägaravisningar ALMI Företagspartner Nord för 2022

18. Ägaranslag till ALMI Företagspartner Nord för 2022
19. Revidering av reglemente för regionala utvecklingsnämnden
25. Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandlings delårsrapport per juni 2021
26. Norra sjukvårdsregionförbundets delårsrapport per augusti 2021
27. Kommunalförbundet Svensk Luftambulans delårsrapport per augusti 2021
37. Valärenden 2021